

у договорі сурогатного материнства, наприклад, термінів, протягом яких сурогатна матір має пройти медичне обстеження, або терміну, на який подружжя зобов'язується матеріально забезпечувати утримання сурогатної мами після пологів для оздоровлення. Цікавим є підхід розглядати договір не як одноособове чи єдине волевиявлення, а множинність відокремлених волевиявлень, що погоджуються у договірному акті. В договорі сурогатного материнства взаємопоеднуються воля і волевиявлення.

Отже, вчені ще не дійшли до єдиного висновку щодо предмета, істотних умов договору сурогатного материнства. Послуги, які надає сурогатна матір, є різноманітними та поетапними і не можуть повністю ідентифікуватись поняттям «послуга», яке містить цивільне законодавство. Також такі відносини не слід ототожнювати з договором донорства або сімейно-правовим. В той же час, у широкому розумінні зміст договору базується на загальних принципах укладення цивільного договору як вільного волевиявлення сторін. Ми притримуємось позиції доречності розробки декількох паралельних договорів між подружжям і сурогатною мамою, які будуть мати різний юридичний характер та регулювати окремі елементи особливого набору послуг. Подальший розвиток даного інституту вбачається у розробленні єдиного правового документу, який буде вмщати в собі всі необхідні визначення та положення різних галузей права.

УДК 349.22(043.2)

Редька Я.О., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Дибань М.П., к.ю.н.

СПРОЩЕНЕ ПРОВАДЖЕННЯ В ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ

Спрощене провадження у цивільному процесі є важливим інструментом для забезпечення оперативності та ефективності правосуддя в Україні. Це стосується не тільки громадян, а й підприємств. Цей підхід сприяє пришвидшенню розгляду справ, зменшенню витрат на судові процеси, а також знижує навантаження на суди. Впровадження спрощених процедур у судових розглядах дозволяє скоротити тривалість процесу та полегшує процес отримання правосуддя. Це забезпечує покращення якості роботи судової системи та відповідає потребам сучасного суспільства.

Завдяки застосуванню спеціальних правил та процедур у спрощеному провадженні, розгляд справ стає більш ефективним та доступним для всіх зацікавлених сторін. Це також зменшує бюрократичні перешкоди та

забезпечує швидке ухвалення рішень.

Спрошене позовне провадження призначене для вирішення справ, які мають незначну складність та пов'язані з трудовими відносинами або іншими подібними питаннями, де швидкість розгляду є важливим аспектом. У рамках цього процесу суд повинен прийняти рішення в розумний термін, але не пізніше 60 днів від початку розгляду справи, згідно зі статтею 275 Цивільного процесуального кодексу України.

Спрошене позовне провадження має кілька спеціальних ознак, які відрізняють його від загального позовного провадження, і їх важливо розглянути для кращого розуміння цієї процедури. Ці особливості включають: 1) скорочені строки розгляду справ; 2) відсутність підготовчого провадження; 3) розгляд справ зазвичай проводиться письмово, тобто без повідомлення чи виклику сторін; 4) відсутність судових дебатів; 5) заборона на розгляд зустрічного позову; 6) обмежені можливості касаційного оскарження справ, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження [2, с. 85].

У спрощеному позовному провадженні можуть також розглядатися інші справи, що підпадають під юрисдикцію суду, за винятком певних категорій справ, визначених законодавством.

При визначенні можливості розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження, суд бере до уваги такі фактори: суму позову, значущість справи для сторін, обраний позивачем спосіб захисту, складність справи, наявність доказів і потребу в експертизі чи свідках, кількість сторін і інших учасників справи, громадський інтерес, а також думку сторін щодо розгляду справи в спрощеному порядку.

Справи невеликої значущості та справи, що пов'язані з трудовими відносинами, розглядаються в спрощеному порядку судового провадження. Інші справи, які можуть бути визнані як справи невеликої важливості, переходять в спрощений порядок судового провадження лише за запитом позивача.

Під час судового процесу сторони мають певні права та обов'язки. Окрім тих, що передбачені статтею 43 ЦПК України [1], позивач має право змінити суму своїх вимог до початку першого судового засідання (згідно з частиною 2 статті 49 ЦПК України).

Зміна предмета або підстав позову можлива не пізніше, ніж за 5 днів до першого судового засідання у справі (відповідно до частини 3 статті 49 ЦПК України). Якщо справу повертають до суду першої інстанції для нового розгляду, зміна предмета або підстав позову можлива також за 5 днів до першого судового засідання у справі, якщо це необхідно для захисту прав позивача через зміну фактичних обставин справи, що виникли після першого судового засідання під час первинного розгляду (згідно з частиною 3 статті 49 ЦПК України).

До початку судового розгляду справи: 1) треті сторони, які мають

власні вимоги щодо предмета суперечки, можуть вступити до справи, подавши позов проти однієї або кількох сторін (відповідно до частини 1 статті 52 ЦПК України); 2) треті сторони, які не мають власних вимог щодо предмета суперечки, можуть вступити до справи на стороні позивача або відповідача, якщо рішення у справі може вплинути на їхні права або обов'язки щодо однієї зі сторін, а також за запитом учасників справи (згідно з частиною 1 статті 53 ЦПК України); 3) якщо виникає необхідність, може бути подана заява про виклик свідка (відповідно до частини 3 статті 91 ЦПК України).

Після початку судового розгляду кожної справи, також можна об'єднати кілька справ в одне провадження (відповідно до частини 3 статті 188 ЦПК України).

Спрощене провадження у цивільному процесі є процедурою, яка передбачає скорочений і менш формальний розгляд справ у порівнянні зі стандартним цивільним судовим процесом. Ця процедура спрямована на прискорення розгляду справ, зменшення бюрократії та витрат для сторін і може бути корисною в ситуаціях, коли справа не потребує складних обставин або доказів. Спрощене провадження може включати такі елементи, як медіація, арбітраж або експрес-судочинство. Важливо зазначити, що спрощене провадження не завжди підходить для всіх типів справ і вимагає згоди всіх сторін.

Висновок: у спрощеному провадженні у цивільному процесі України скорочені процедури та строки вирішення справ, що дозволяє більш швидко та ефективно розглядати цивільні справи. Ця форма провадження спрямована на зменшення бюрократії та навантаження на судову систему, надаючи громадянам і підприємствам більш швидкий і доступний правовий процес.

Література

1. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV: станом на 27.04.2024 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 28.04.2024).

2. Угриновська О., Гембара Г. Спрощене позовне провадження: законодавча регламентація та проблеми судової практики. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 12. С. 85.